

HOVSTAD

Ah, era per això...?

STOCKMANN

Sí, d'això parlàvem. I segurament que heu vingut pel mateix, oi?

HOVSTAD

Justa. Teniu un instant, doctor Stockmann?

STOCKMANN

Tots els que hàgiu de menester, amic meu.

HOVSTAD

Heu sentit dir res del Batlle?

STOCKMANN

No encara. És a punt de venir.

HOVSTAD

He pensat molt en aquesta qüestió des d'ahir al vespre.

STOCKMANN

Bé...

HOVSTAD

Per vós, que sou metge i home de ciència, aquest assumpte de les aigües és un cas tancat. Vull dir que no teniu en compte que hi ha moltes més coses que hi van implicades.

STOCKMANN

Ah sí? Com és això?... Asseguem-nos, home... No; aquí al sofà. (HOVSTAD s'asseu al sofà i el DOCTOR STOCKMANN en un balancí, a l'altre cap de la taula.) Doncs bé, la vostra idea és que...

HOVSTAD

Ahir dèieu que la contaminació de l'aigua venia de la putrefacció del subsòl.

STOCKMANN

Sí, tot ve, sense cap mena de dubte, d'aquell aiguamort infestat de Mølledal.

HOVSTAD

Amb perdó, però jo em penso que ve d'un altre aiguamort, molt diferent.

STOCKMANN

Quin?

HOVSTAD

L'aiguamort on es mou i es podreix tota la nostra vida municipal.

STOCKMANN

Vinga, senyor Hovstad! Amb què romanços em sortiu ara?

HOVSTAD

Tots els assumptes de la ciutat han anat a parar, de mica en mica, en mans d'una trepa de funcionaris.

STOCKMANN

Bé, tots no ho són pas, funcionaris.

HOVSTAD

No, però els qui no ho són sí que són amics i paràsits de funcionaris. Una colla de gent rica i amb nom en aquesta ciutat. La gent que ens manen i governen.

STOCKMANN

D'acord, però aquesta gent són hàbils i lúcids també.

HOVSTAD

Quina habilitat i quina lucidesa van demostrar quan van instal·lar la conducció de l'aigua en el lloc on és ara?

STOCKMANN

Sí, és clar, van cometre una estupidesa enorme, naturalment. Però ara hi posaran remei.

HOVSTAD

I creieu que serà gaire fàcil?

STOCKMANN

Fàcil o no fàcil, s'haurà de fer.

HOVSTAD

Sí, a condició que la premsa s'hi fiqui.

STOCKMANN

No serà necessari. Tinc la seguretat que mon germà...

HOVSTAD

Amb perdó, però us he de dir que penso fer-me càrrec d'aquest assumpte.

STOCKMANN

A través del diari?

HOVSTAD

Sí. Quan vaig responsabilitzar-me de «La Veu del Poble», la meua idea era de trencar aquest cercle de carques revellits que s'han fet amos del poder.

STOCKMANN

Vós mateix m'heu explicat com es va acabar la feta, però: una mica més que ensorreu el diari.

HOVSTAD

Sí, aquell cop haguérem d'afluixar. Hi havia el perill que el balneari no s'afermés. Però ara el tenim afermat i podem engegar al botavant totes aquestes eminències.

STOCKMANN

Engegar al botavant, sí. Però els devem gratitud infinita.

HOVSTAD

Això, rai, ja els quedarem agràits; tant com calgui. Ara, cap periodista amb les meves tendències populistes no podria deixar escapar una ocasió com aquesta. Cal tirar daltabaix aquestes històries de la indefectibilitat dels qui manen. Són coses que s'han d'arrencar, com totes les supersticions.

STOCKMANN

Totalment i ben cordialment d'acord, Hovstad: és una superstició. Fora, doncs!

HOVSTAD

Jo prou faria una excepció amb el Batlle, pel fet que li sou germà. Però ja sé que creieu, com jo mateix, que la veritat passa per davant de tota altra consideració.

STOCKMANN

Naturalment... (S'interromp.) Tanmateix... tanmateix...

HOVSTAD

No em jutgéssiu pas malament. No sóc ni més egoista ni més ambicions que la majoria de les persones.

STOCKMANN

Home, Hovstad, i qui us diu el contrari?

HOVSTAD

Vinc de gent humil, com sabeu, i, per tant, he tingut l'oportunitat de palpar allò que més defici causa a les classes inferiors; vull dir: les ganes de participar en el govern dels afers públics, doctor Stockmann. Així sí que se'ls podrien desenvolupar les aptituds, les capacitats, l'amor propi...

STOCKMANN

Us entenc perfectament...

HOVSTAD

Sí... Vet aquí per què penso que un periodista incorre en una responsabilitat molt greu si deixa d'aprofitar una bona ocasió per alliberar la majoria, la gent sense importància, els oprimits. Ja ho sé, que en les altes esferes en diuen subversió i coses per l'estil, d'això. Que en diguin com vulguin! Mentre tingui la consciència neta, jo si que...

STOCKMANN

Exacte! Exacte, benvolgut senyor Hovstad! De totes maneres... què dimonis! (*Truquen a la porta.*) Endavant!

Entra ASLAKSEN, l'impressor, per la porta del vestíbul. Va vestit pobrament, però respectable, de negre; duu plastró blanc, força masegat; guants i copalta a les mans.

ASLAKSEN

(*Fent una inclinació.*) Perdó d'haver gosat...

STOCKMANN

(*Alçant-se.*) Guaita, el senyor Aslaksen, l'impressor.

ASLAKSEN

Jo mateix, doctor Stockmann.

HOVSTAD

(*Aixecant-se.*) Que volíeu parlar amb mi, Aslaksen?

ASLAKSEN

No, no. Poc ho sabia, que us trobaria aquí. No, he vingut pel doctor Stockmann...

STOCKMANN
En què us puc servir, doncs?

ASLAKSEN
És veritat, com he sentit a dir al senyor Billing, que teniu la intenció de posar remei al problema de les aigües?

STOCKMANN
Pel balneari, sí.

ASLAKSEN
Sí, és clar. Ja ho veig. Aleshores, solament he vingut per dir que defensaré aquesta causa amb totes les meves forces.

HOVSTAD
(Al doctor STOCKMANN.) Ho veieu?

STOCKMANN
Oh, moltíssimes gràcies... però...

ASLAKSEN
Perquè es podria dar el cas que ens necessitéssiu, que haguéssiu de menester el suport de les classes mitjanes. Nosaltres formem, com si diguéssim, una incommovable majoria en aquesta ciutat... quan ens ho proposem de debò. I sempre val la pena de poder comptar amb la majoria, doctor Stockmann.

STOCKMANN
És ben veritat; però no acabo d'entendre la necessitat de precaucions especials aquí. Em sembla que, tractant-se d'un cas tan senzill i tan evident...

ASLAKSEN
Sí, això sí. De totes maneres, val la pena, perxò. Les conec molt bé, les autoritats locals. La gent que mana no accepta pas fàcilment les propostes que els fan els altres. Vet aquí per què considero que no estaria gens malament que organitzéssim una petita manifestació.

HOVSTAD
Bona pensada!

STOCKMANN
Una manifestació, diu? Per quina raó, vejам!

ASLAKSEN
Això sí, amb seny i moderació, eh! Sempre he estat partidari de la moderació. La moderació és el deure principal de tot ciutadà... en opinió meva, vaja!

STOCKMANN
Tothom ho sap, Aslaksen.

ASLAKSEN
Sí, gosaria dir que sí. Bé, doncs, aquest problema de les aigües té una gran importància per nosaltres, els de les classes mitjanes. El balneari promet de convertir-se en una petita mina d'or per a la ciutat. És per això que volem donar tot el suport possible a aquest projecte. I jo, com a president de l'Associació de Propietaris...

STOCKMANN
Ah sí?

ASLAKSEN
I com a militant de la Lliga de la Moderació... perquè, sabeu?, un servidor milita en aquesta Lliga de la Moderació...

STOCKMANN
És clar que sí.

ASLAKSEN
Doncs, bé... això fa, naturalment, que tingui contactes amb una colla de persones. A més, com que sóc conegut com un ciutadà tranquil i respectuós amb la llei, com ja sabeu, també tinc una certa influència en aquesta ciutat... i diguem-ne una mica de poder... si em permeteu de confessar-ho.

STOCKMANN
Prou que ho sé, Aslaksen.

ASLAKSEN
Ho veieu? De manera que no em costaria gens d'obtenir la confiança pública, en cas de passar angúnies.

STOCKMANN
Com diu? La confiança pública?

ASLAKSEN
Sí, una espècie de reconeixement públic que els ciutadans us tributarien per haver tirat endavant una causa tan fona-